

«TRILOGIA ANTICĂ

este un spectacol mareț

În perioada 27 februarie — 1 martie 1992 au vizitat Iași: Jan Van Vlijmen, director al Holland Festival, Christopher Barron, Associate Director al Festivalului din Edinburgh și Tamura Saya, Director al «Globe Theatre» din Tokyo. Cei trei au fost invitați la o vizionare a premierei în pregătire Titus Andronicus de Shakespeare la Teatrul Național din Craiova, în regia lui Silviu Purcărețe. Dl Christopher Barron și dl. Jan Vlijmen au văzut, de asemenea, spectacole ale teatrelor Odeon, Mic, Urmuz, precum și Trilogia antică la Teatrul Național din București. «Cred că Trilogia antică este un spectacol mareț, aştepțăm cu nerăbdare să îl putem găzdui anul acesta la Edinburgh Festival. De asemenea, sunt foarte mulțumit că am văzut în repetiție generală spectacolul lui Silviu Purcărețe. Talentul și creativitatea acestui regizor român, pe care l-am descoperit anul trecut, mă fascinează. Teatrul românesc nu este cunoscut încă în lume pe măsura valorilor sale», ne-a declarat la plecare domnul Christopher Barron. ■ C.S.

«VE» RIMBAUD, MAMA LUI ARTHUR

«Un moment de teatru care te lasă fără glass» — astfel definește criticul Jean-Pierre Thibaudet, în subtitlul cronicii sale din «Libération», spectacolului Jean-Marie Patte, Călătorul încă nu doarme, montat la Théâtre de la Bastille. Este vorba despre o reprezentare de tip special, să-i spunem «teatru-lectură», în principiu de mai mică aderență la public dar care, în cazul de față, a cîștigat pe deplin spectatori. Să-i dăm din nou cuvîntul criticului de la «Libération»: «E un text continuu, un fluid, o cronică provincială, o blindă confesiune elocuită din scrisorile scrise de către Vitalie Rimbaud, născută Culc, mamă a mai multor copii ce-i dau nu puține griji (mai ales numitul Arthur), văduvă. Oare semnează «(ăduvă) Rimbaud sau V(Illie) Rimbaud? Semnează «Ve» Rimbaud, transnează Patte, eșa după cum scrie «Ve» Hugo, autor care în ochii ei nu prea se cuvine să fie frecventat. Sunt scrisori adresate unor persoane pe care critorii editilor comentate Arthur Rimbaud îi cunosc foarte bine — Ernest Delahaye, Stéphane Mallarmé sau Isabelle (sora lui Arthur). Seara (cuvîntul «spectacol» se refuză cu hotărîre din teama de a spune prea mult ori prea puțin) este dedicată «lăupilor captivi» și înainte ca marea sală a Teatrului Bastille — care pentru Patte e un loc blincuvinat — să se transforme într-o noapte eclevă, spectatorul (ori mai curind confidențul, prietenul, tu însuți) are timpul de a citi aceste cuvînte, singurele, ale programului: «Sunt fericit că ai venit săm pregătiti înțîlnirea noastră dar tu ești acela care poti face din ea o ară a lumini». (...) Scriso și expediate de la Charleville, aceste scrisori nu au nimic din răscollarea aceea îndiscretă — ale cărei rezultate se adună în operele complete de autor — prin fac-

turile spălătoresei și maculatoarele din școală primară. Aceste scrisori învia corpul, limba, vocabularul, provinția și cărei fiu a fost Arthur Rimbaud. Patte se înfășoară ce într-un scutec în această limbă maternă. Tânără a originilor și a împreunărilor: figura lui ne face să ne gîndim la fiul sosit din vreun desert al Africii, în timp ce glasul, fără cea mai mică «travestitire», capătă inflexiunile vocii materne. Și atunci, cine intră în scenă cu trupul acesta îndesat, de marină? Cine vorbește cu aceste sonorități amintind foșnetul frunzisului? Cine caligrafiază, per că, pe hîrtie fină? Cine vorbește cu această voce binuită de visul unei femei? El? Ea? Jean-Marie Patte? Toți trei, fără îndoială. În fine însă și unui moment de teatru nesfîrșit, care a început deja cînd omul înaintează pe scena presupus goală — putem numi gol un spatiu pe care Patte îl umple chiar înainte de a pătrunde în el? — și care nu se sfîrșește odată cu plecarea lui. Moment de teatru în care imobilitatea unul bust, fermîtatea pesului, curgerea unei fraze devin mari cuceriri ale omului.»

C.D.

«LOVE STORY» INTERCONTINENTAL

Un băiat pe nume Chris, italian american, și o fată pe nume Isa, spaniolă, se înînlănesc într-o bibliotecă și se îndrăgoiesc fulgeritor unul de celălalt, transformându-se în aceeași clipă în... Cristofor Columb și regina Isabela a Spaniei; cum, însă, această poveste de iubire nu are sfîrșit de izbindă, el se va sul pe o corabie și va călăra mările pînă cînd va descoperi... America! — Iată în linii

mari subiectul musicalului Encounter 500 (întîlnire 500), al cărui succes în turneele prin cîteva orașe din Lumea Nouă a fost atât de mare încît Broadway-ul cedează: va fi jucat aici în luna aprilie, momentul culminant al «anului Columb», cum e numit 1992. Autorul acestei «lovituri» este Mario Fratti, profesor de literatură italiană la New York, critic de teatru și dramaturg avind la activ 47 de piese, printre care o adaptare a musicalului Nine (Nouă), inspirat din celebrul film 8 1/2 al lui Fellini, adaptare ce a primit nu mai puțin de 17 premii teatrale (cinci fiind numai premiile «Tony», corespunzînd, în teatru, Oscar-ului cinematografic). Cu o splendidă muzică scrisă de compozitorul italian Giuseppe Murolo și cu o distribuție multinațională — textul poartă, de altfel, subtitlu «Cum i-au întîlnit italienii, evreii, musulmani, portughezii și spaniolii pe indieni acum 500 de ani» —, musicalul este apreciat de critici în special pentru «noua perspectivă» din care e abordată povestea lui Columb. Acesta nu mai apare în chip de erou civilizator; dimpotrivă, ancorînd la fărâm necunoscut, el întîlnește (termen preferat de americani disprejuritorului descoferă) o civilizație înfloritoare, de la care învăță obiceiuri noi (mai bune, oare?) și unde, pe deasupra, găsește o (altă) iubire romantică. Așadar, în America s-ar afe, totuși, iubirea... ■ A.G.

CAPETELE BALAURULUI

În urmă cu cîteva luni, compatriotul nostru autoexilat, Florin (sau Florinel, cum semnează acolo) Fătulescu, a obținut un remarcabil succes punind în scenă, la Friends and Artists Theater Ensemble din Los Feliz, California, Dragonul de Evgheni Șvarț. Descooperind cu încîntare această «piesă importantă și puțin cunoscută», criticii americană notează că spectacolul, risipit de lung pentru gusturile celor de pe Ocean (durează mai bine de trei ore), a captivat auditoriul atât prin farmecul somptuos al imaginilor vizuale, cit și — mai ales — prin trimiterile netrucate la realitatele politice din Estul Europei: «dragonul» (baleaurul — ar fi, de fapt, traducere corectă...) e identificat cu Stalin și cu Ceaușescu, iar ținutul însăși împăimîntat și supus pe care îl guvernează el — cu România dinaintea de 1989. «Amintiri din România» sună chiar titlul unei cronică, subtitlul fiind «Viziunea regizorului (...) reprezentă legătura sa cu compatriotii dintr-o fără oprimată». Dincolo însă de interpreările politice, importantă ni se pare concluzia cronicarului de la «Los Angeles Times» (care exprimă și cîteva rezerve esupra montării): «Mizanscena lui Fătulescu e mai interesantă decât multe spectacole mai îngrăsite, dar mai puțin ambicioase». Următorul proiect al regizorului este Emigrantii de Mrozek. Pe cînd, care, și o pleșă românească?

A.G.